

szinesztézia

A szinesztézia (synaesthesia) lényege: egy meglevő érzékeléshez valóságos inger nélkül egy vagy több másikkal a társulása. Ezt a hatást leggyakrabban a [hang](#) [3] váltja ki.

A hang és a fény egyaránt [rezgés](#) [4]i jelenség. Lényeges különbségük, hogy a fényrezgések sokkal gyorsabbak, mint a hangrezgések, és hogy más szervünkre hat egyik, mint a másik. Mégis könnyen asszociálódnak az emberi [lélek](#) [5]ben, miáltal pl. a fénymennyeség fokozódását és a [hangmagasság](#) [6] emelkedését egymással rokon jelenségnek érezzük, csakúgy, mint a homály fokozódását és a hangmagasság süllyedését. ("Az éles nappali fényben még a hangok is ragyognak"-Pessoa.)

A fény és hang lényeges rezgéskülönbsége lehetetlenné tesz bármilyen azonosságot a kettő között; meghatározott színeképzetek és meghatározott hangképzetek sem logikailag, sem fizikailag nem lehetnek egymással azonosak.

A prizma hét főszínének paralelizmusa a [diatonikus hangsor](#) [7] hét hangjával, vagy bizonyos színek és hangjelenségek együtt járása önkényes kombinációk, és szubjektíven ingadozók.

A jelenség az [agy](#) [8]kutatás és a (zene)pszichológia tárgykörébe tartozik.

► [színhallás](#) [9], [színzene](#) [10]

A szinesztézia olyan mentális jelenség, amelyben egyik érzékszerv által keltett benyomás automatikusan aktivál egy másik érzetet, tehát például a betűkhöz vagy számokhoz az ember akaratlanul is színeket társít. A szó görög eredetű: σύν (szün) – együtt, egyszerre, αίσθησις (esztészisz) – érzékelés. Magyarul összeérzésnek is nevezik.

Hang → szín:

Ebben a típusban bizonyos hangok színérzetet váltanak ki. A szín egyaránt függhet a hangmagasságtól, a hangszíntől, a hangerőtől és a hang többi jellegzetességétől. Simon Baron-Cohen és társai két típusra osztják a színes hallást: az egyikben a zenei hangok váltanak ki színeket: ez a zene → szín szinesztézia. Például lehet egy zenei hang piros, vagy a hárfa hangja arany. A másik típusban a környezeti hangok váltanak ki színeket. Így színe lehet az óra csörgésének, és az ajtónyikorgásnak.

Nemcsak a színárnyalat változhat, hanem a szín többi aspektusa is, így a telítettsége és a fényessége is.

A telítettség megadja, hogy mennyire élénk a szín, például a szivárvány színei telítettek. A fényesség leírja, hogy mennyi a fehér a színben, így ha a piros szín fényessége csökken, akkor barnába, végül feketébe megy át. A beszámolók szerint ezek a színek gyakran mozognak, és ki-be áramolhatnak a látótérbe.

A tapasztalatok itt is egyediek: a színesen halló szinesztéziások nem egyeznek a színekben. A sok embert vizsgált tanulmányok szerint itt is kirajzolódik a minta: a magasabb hang világosabb.

Ebben még azok is egyetértenek, akiknek nincs ilyen szinesztéziájuk. Ez azt sugallja, hogy ez a típus az egyébként is meglevő mechanizmusokon alapszik. (Forrás: [Wikipédia](#) [11])

[Halld a színeket, lásd a hangokat...](#) [12]

Vaszilij Kandinszkij festőművész nevéhez nem csak az absztrakt művészeti irányzat elindítása fűződik, hanem az első „színzenei” kiállítás is.

Forrás webcím: <https://www.zenci.hu/szocikk/szinesztezia>

Hivatkozások:

- [1] <https://www.zenci.hu/sites/www.zenci.hu/files/kep/09/synesthesia.jpg>
- [2] <https://www.zenci.hu/sites/www.zenci.hu/files/kep/09/kandinskywassily.jpg>
- [3] <https://www.zenci.hu/szocikk/hang>
- [4] <https://www.zenci.hu/szocikk/rezges>
- [5] <https://www.zenci.hu/szocikk/lelek>
- [6] <https://www.zenci.hu/szocikk/hangmagassag>
- [7] <http://www.zenci.hu/szocikk/diatonia>
- [8] <https://www.zenci.hu/szocikk/agy>
- [9] <https://www.zenci.hu/szocikk/szinhallas>
- [10] <https://www.zenci.hu/szocikk/szinzene>
- [11] http://hu.wikipedia.org/wiki/Szineszt%C3%A9zia#Hang_.E2.86.92_sz.C3.ADn
- [12] https://artris.blog.hu/2015/04/23/halld_a_szineket_lasd_a_hangokat_avagy_kandinszkij_csucsra_jar